

Правління Національного банку України

Р І Ш Е Н Н Я

Київ

Про застосування до ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
“СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” заходу впливу
у вигляді анулювання ліцензії на здійснення діяльності із страхування

Розглянувши пояснювальну записку Департаменту інспектування від 16 липня 2024 року № В/28-0012/88280, складену за результатами проведеної Національним банком України планової інспекційної перевірки ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” (код за ЄДРПОУ 33152560, місцезнаходження: Україна, 85113, Донецька обл., Краматорський р-н, місто Костянтинівка, вул. Європейська, будинок 20, приміщення 18) (далі – АТ “СК “АВАНГАРД”), Правління Національного банку України зазначає таке.

Згідно з наказом Національного банку України від 15 січня 2024 року № 29-но “Про організацію проведення планової інспекційної перевірки АТ “СК “АВАНГАРД” (зі змінами) (далі – Наказ) проведено планову інспекційну перевірку АТ “СК “АВАНГАРД” станом на 01 січня 2024 року за період діяльності з 01 січня 2022 року до 31 грудня 2023 року (включно) відповідно до програми інспекційної перевірки, що додається до Наказу.

Результати планової інспекційної перевірки АТ “СК “АВАНГАРД”, проведеної згідно з Наказом, засвідчили здійснення АТ “СК “АВАНГАРД” ризикової діяльності, ознаки якої визначені в Положенні про анулювання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг у період дії воєнного стану, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2022 року № 247, чинному на час вчинення порушення (далі – Положення № 247).

У межах одного звітнього періоду (2023 рік) АТ “СК “АВАНГАРД” провадило діяльність, що призвела до п’яти порушень обов’язкового нормативу платоспроможності та достатності капіталу (далі – НПДК), визначеного Положенням про обов’язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 07 червня 2018 року № 850 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 липня 2018 року за № 782/32234, чинним на час вчинення порушення (далі – Положення № 850), коли на початок і кінець звітнього періоду такий норматив

виконувався, що відповідає ознаці ризикової діяльності, визначеній в абзаці четвертому підпункту 3 пункту 6 розділу II Положення № 247.

Відповідно до Положення № 850:

страховик був зобов'язаний на будь-яку дату дотримуватися критеріїв ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, НПДК, нормативу ризиковості операцій (абзац перший пункту 3 розділу I);

сума прийнятних активів – сукупна вартість у національній валюті активів страховика, яка визначається за балансовою вартістю таких активів, якщо інше не визначено Положенням № 850, які відповідають критеріям ліквідності, прибутковості та якості активів страховика, установленим у пунктах 2–5 розділу II Положення № 850 (пункт 1 розділу II);

НПДК – сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату мала бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається як більша з величин, які враховують величину довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень, що розраховується відповідно до законодавства та визначається як сумарна величина розділів II–IV пасиву балансу (пункт 1 розділу III).

Під час проведення інспекційної перевірки встановлено, що:

станом на 01 жовтня 2023 року нормативний обсяг активів, визначений АТ “СК “АВАНГАРД” для НПДК у розмірі 73 580,0 тис. грн, за результатами інспекційної перевірки становить 79 009,6 тис. грн, що більше від визначеного АТ “СК “АВАНГАРД” на 5 429,6 тис. грн;

станом на 12 жовтня 2023 року нормативний обсяг активів, визначений АТ “СК “АВАНГАРД” для НПДК у розмірі 54 422,2 тис. грн, за результатами інспекційної перевірки становить 61 301,9 тис. грн, що більше від визначеного АТ “СК “АВАНГАРД” на 6 879,7 тис. грн;

станом на 01 листопада 2023 року нормативний обсяг активів, визначений АТ “СК “АВАНГАРД” для НПДК у розмірі 58 586,9 тис. грн, за результатами інспекційної перевірки становить 64 650,5 тис. грн, що більше від визначеного АТ “СК “АВАНГАРД” на 6 063,6 тис. грн;

станом на 10 листопада 2023 року нормативний обсяг активів, визначений АТ “СК “АВАНГАРД” для НПДК у розмірі 69 732,2 тис. грн, за результатами інспекційної перевірки становить 74 790,0 тис. грн, що більше від визначеного АТ “СК “АВАНГАРД” на 5 057,8 тис. грн;

станом на 01 грудня 2023 року нормативний обсяг активів, визначений АТ “СК “АВАНГАРД” для НПДК у розмірі 75 273,2 тис. грн, за результатами інспекційної перевірки становить 76 119,5 тис. грн, що більше від визначеного АТ “СК “АВАНГАРД” на 846,3 тис. грн.

Зазначене вище призвело до невиконання АТ “СК “АВАНГАРД” НПДК у межах звітного періоду 2023 року. За результатами інспекційної перевірки встановлено, що:

за нормативного обсягу активів станом на 01 жовтня 2023 року в розмірі 79 009,6 тис. грн в АТ “СК “АВАНГАРД” недостатньо прийнятних активів для покриття НПДК, які становили на цю дату 74 583,6 тис. грн, а отже, дефіцит

прийнятних активів для покриття НПДК станом на 01 жовтня 2023 року становив 4 445,9 тис. грн, або 5,63%;

за нормативного обсягу активів станом на 12 жовтня 2023 року в розмірі 61 301,9 тис. грн в АТ “СК “АВАНГАРД” недостатньо прийнятних активів для покриття НПДК, які становили на цю дату 60 136,5 тис. грн, а отже, дефіцит прийнятних активів для покриття НПДК станом на 12 жовтня 2023 року становив 1 165,5 тис. грн, або 1,90%;

за нормативного обсягу активів станом на 01 листопада 2023 року в розмірі 64 650,5 тис. грн в АТ “СК “АВАНГАРД” недостатньо прийнятних активів для покриття НПДК, які становили на цю дату 63 458,8 тис. грн, а отже, дефіцит прийнятних активів для покриття НПДК станом на 01 листопада 2023 року становив 1 191,7 тис. грн, або 1,84%;

за нормативного обсягу активів станом на 10 листопада 2023 року в розмірі 74 790,0 тис. грн в АТ “СК “АВАНГАРД” недостатньо прийнятних активів для покриття НПДК, які становили на цю дату 66 704,3 тис. грн, а отже, дефіцит прийнятних активів для покриття НПДК станом на 10 листопада 2023 року становив 8 085,7 тис. грн, або 10,81%;

за нормативного обсягу активів станом на 01 грудня 2023 року в розмірі 76 119,5 тис. грн в АТ “СК “АВАНГАРД” недостатньо прийнятних активів для покриття НПДК, які становили на цю дату 70 147,8 тис. грн, а отже, дефіцит прийнятних активів для покриття НПДК станом на 01 грудня 2023 року становив 5 971,7 тис. грн, або 7,85%.

Вищезазначене свідчить, зокрема, про те, що в АТ “СК “АВАНГАРД” немає належного контролю за процесом розрахунку величини нормативного обсягу активів для виконання НПДК і за наявністю суми прийнятних активів для виконання НПДК, унаслідок чого є значні ризики для страхувальників та/або інших кредиторів АТ “СК “АВАНГАРД”.

АТ “СК “АВАНГАРД” провадило діяльність з надання фінансових послуг у сфері страхування, що призвела до дефіциту прийнятних активів і, відповідно, до порушення НПДК. Сума прийнятних активів для виконання НПДК згідно з Положенням № 850 на будь-яку дату має бути не меншою, ніж нормативний обсяг активів, що визначається з урахуванням довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень.

У зв'язку з тим, що під час інспекційної перевірки встановлено дефіцит прийнятних активів для дотримання НПДК, це становить загрозу незабезпечення АТ “СК “АВАНГАРД” майбутніх страхових виплат, що становить загрозу інтересам страхувальників та/або інших кредиторів, а саме може мати наслідком порушення їхніх прав, зокрема на отримання страхового відшкодування.

За таких умов порушення обов'язкового нормативу спричинено дефіцитом прийнятних активів, які необхідні АТ “СК “АВАНГАРД” для забезпечення виконання своїх зобов'язань, а отже, укладання нових договорів несе значні ризики для страхувальників та/або інших кредиторів.

Також інспекційною перевіркою встановлено, що АТ “СК “АВАНГАРД” провадило діяльність, що призвела до:

надмірності витрат та до погіршення фінансового стану, що призвело до порушення встановленого законодавством України обов’язкового нормативу, а саме НПДК;

придбання активів, які не належать до прийнятних активів, що призвело до зменшення розміру прийнятних активів, які включаються до НПДК, до розміру, що є меншим, ніж нормативний обсяг активів відповідно до Положення № 850, що відповідає ознакам ризикової діяльності, визначеним в абзацах п’ятому та шостому підпункту 3 пункту 6 розділу II Положення № 247.

АТ “СК “АВАНГАРД” укладено з ТОВ “СБ-АВАНГАРД” договір про відступлення прав вимоги від 18 вересня 2023 року б/н, згідно з яким ТОВ “СБ-АВАНГАРД” передало, а АТ “СК “АВАНГАРД” набуло право вимоги до ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” за договором доручення (агентською угодою) від 29 березня 2023 року № 29/03/23-АГ, укладеним (укладеною) між ТОВ “СБ-АВАНГАРД” та ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” на суму 6 879,7 тис. грн.

АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 26 лютого 2024 року № 717 на запит керівника інспекційної групи від 15 лютого 2024 року № 11 надало інформацію, що станом на 30 вересня 2023 року згідно з даними бухгалтерського обліку АТ “СК “АВАНГАРД” кредиторська заборгованість перед ТОВ “СБ-АВАНГАРД” за договором про відступлення прав вимоги від 18 вересня 2023 року б/н на суму 6 879,7 тис. грн та дебіторська заборгованість ТОВ “СБ-АВАНГАРД” за результатами розрахунків щодо комісійної винагороди за договором-доручення від 29 березня 2023 року № 220К на суму 5 429,6 тис. грн обліковувалися на субрахунку 6351 “Розрахунки з вітчизняними посередниками”.

Загальне сальдо розрахунків із ТОВ “СБ-АВАНГАРД” станом на 30 вересня 2023 року становило 1 450,2 тис. грн (кредиторська заборгованість), що зазначено в акті про звірку взаєморозрахунків між АТ “СК “АВАНГАРД” та ТОВ “СБ-АВАНГАРД”.

За даними обліково-реєструючої системи “ІС:Підприємство 8.3” та на підставі первинних документів станом на 30 вересня 2023 року дебіторська заборгованість за контрагентом ТОВ “СБ-АВАНГАРД” повинна становити 5 429,6 тис. грн, а кредиторська – 6 879,7 тис. грн.

Згортання АТ “СК “АВАНГАРД” сальдо розрахунків із ТОВ “СБ-АВАНГАРД” рахунку 6351 за кореспондентом станом на 30 вересня 2023 року і, відповідно, відображення кредиторської заборгованості перед ТОВ “СБ-АВАНГАРД” у сумі 1 450 196,36 грн у рядку балансу (звіту про фінансовий стан) 1615 “Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги” замість реальної кредиторської заборгованості перед ТОВ “СБ-АВАНГАРД” у сумі 6 879 747,97 грн (різниця 5 429 551,59 грн) призвели до суттєвого зниження

зобов'язань і вплинули на розмір нормативного обсягу активів для розрахунку виконання НПДК.

Згідно з розділом III Положення № 850 НПДК – це сума прийнятних активів, яка на будь-яку дату має бути не меншою нормативного обсягу активів, що визначається з урахуванням довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень, що розраховується відповідно до законодавства та визначається як сумарна величина розділів II–IV пасиву балансу (звіту про фінансовий стан).

Заниження АТ “СК “АВАНГАРД” зобов'язань призводить до неможливості забезпечити їх виконання, у тому числі надалі здійснювати страхові виплати, що становить високий ступінь загрози інтересам кредиторів (насамперед страхувальників) і чим грубо порушуються їхні права, зокрема щодо забезпечення законних прав страхувальників на відшкодування шкоди в разі настання страхового випадку, за що вони і сплачували страхову премію АТ “СК “АВАНГАРД”.

До суми прийнятних активів можуть включатися активи, вичерпний перелік яких наведено в пункті 2 розділу II Положення № 850, зокрема грошові кошти на поточному рахунку.

Не належить до прийнятних активів право вимоги АТ “СК “АВАНГАРД” до ТДВ “СК “ПРЕМ'ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” за договором доручення (агентською угодою) від 29 березня 2023 року № 29/03/23-АГ, укладеним (укладеною) між ТОВ “СБ-АВАНГАРД” та ТДВ “СК “ПРЕМ'ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” на суму 6 879 747,97 грн, яке придбано АТ “СК “АВАНГАРД” у пов'язаної особи ТОВ “СБ-АВАНГАРД” відповідно до договору про відступлення прав вимоги від 18 вересня 2023 року б/н і за яке АТ “СК “АВАНГАРД” сплачено прийнятними активами (грошовими коштами) у сумі 6 879 747,97 грн.

АТ “СК “АВАНГАРД” укладено договір про відступлення прав вимоги від 18 вересня 2023 року б/н щодо прийнятного активу (грошових коштів у сумі 6 879 747,97 грн) та набуття неприйнятного активу (право вимоги до ТДВ “СК “ПРЕМ'ЄР ГАРАНТ ПРОФІ”), що призвело до надмірних витрат, погіршення фінансового стану АТ “СК “АВАНГАРД” та до зменшення розміру прийнятних активів, які включаються до НПДК, до розміру, що є менший, ніж нормативний обсяг активів відповідно до Положення № 850, порушення встановленого законодавством України обов'язкового НПДК, що становило загрозу невиконання (неповного та несвоєчасного виконання) поточних зобов'язань за укладеними договорами страхування та загрозу невиконання зобов'язань, які можуть виникнути надалі.

ТОВ “АВТ-Бьюті” (акціонер АТ “СК “АВАНГАРД”) перераховувало та отримувало суми внесків із Додаткового гарантійного фонду АТ “СК “АВАНГАРД” (далі – ДГФ):

протягом 2022 року внесено 31 000,0 тис. грн, отримано на підставі письмових заяв щодо повернення коштів 33 725,0 тис. грн. Кошти ДГФ використовувалися в межах здійснення фінансово-господарської діяльності та для поповнення обігових коштів;

протягом 2023 року внесено 96 250,0 тис. грн, отримано на підставі письмових заяв щодо повернення коштів 87 750,0 тис. грн. Кошти ДГФ використовувалися в межах здійснення фінансово-господарської діяльності та з метою придбання нерухомого майна для формування активів АТ “СК “АВАНГАРД”.

Рішення про надання дозволу на внесення ТОВ “АВТ-Бьюті” коштів до ДГФ приймав єдиний учасник ТОВ “АВТ-Бьюті” Тищенко А. В.

Повернення грошових коштів ТОВ “АВТ-Бьюті” здійснювалося після накладення резолюції “до сплати” головою правління АТ “СК “АВАНГАРД” Тищенко А. В. на отриманих АТ “СК “АВАНГАРД” письмових заявах ТОВ “АВТ-Бьюті” щодо повернення коштів.

Ураховуючи наведене вище, кінцевий бенефіціарний власник (далі – КБВ) ТОВ “АВТ-Бьюті” Тищенко А. В. (одночасно КБВ та голова правління АТ “СК “АВАНГАРД”) одноосібно приймала рішення про перерахування ТОВ “АВТ-Бьюті” коштів до ДГФ, у тому числі для виконання на звітні дати обов’язкового НПДК та нормативу ризиковості операцій (далі – НРО), із подальшим після звітних дат поверненням грошових коштів ТОВ “АВТ-Бьюті”.

Зокрема, до звітної дати 30 вересня 2023 року протягом короткого періоду з 26 вересня 2023 року до 29 вересня 2023 року ТОВ “АВТ-Бьюті” перераховано на банківський рахунок АТ “СК “АВАНГАРД” 15 000,0 тис. грн як внесок до ДГФ. Одразу після звітної дати 30 вересня 2023 року ТОВ “АВТ-Бьюті” 01 жовтня 2023 року звернулося до АТ “СК “АВАНГАРД” із проханням повернути 18 760,0 тис. грн добровільного цільового внеску до ДГФ, що і було здійснено АТ “СК “АВАНГАРД” протягом періоду з 03 жовтня 2023 року до 27 жовтня 2023 року (включно).

Також ТОВ “АВТ-Бьюті” 01 листопада 2023 року звернулося до АТ “СК “АВАНГАРД” із проханням повернути 13 570,0 тис. грн добровільного цільового внеску до ДГФ, що і було здійснено АТ “СК “АВАНГАРД” протягом періоду з 02 листопада 2023 року до 30 листопада 2023 року (включно).

Також 01 грудня 2023 року ТОВ “АВТ-Бьюті” звернулося до АТ “СК “АВАНГАРД” із проханням повернути 10 420,0 тис. грн добровільного цільового внеску до ДГФ, що і було здійснено АТ “СК “АВАНГАРД” протягом періоду з 01 грудня 2023 року до 31 грудня 2023 року (включно).

Зменшення суми прийнятних активів (грошових коштів на банківських рахунках АТ “СК “АВАНГАРД”) призвело до дефіциту прийнятних активів для виконання НПДК на початок дня 01 жовтня 2023 року, 12 жовтня 2023 року, 01 листопада 2023 року, 10 листопада 2023 року, 01 грудня 2023 року.

Постійні дії щодо повернення АТ “СК “АВАНГАРД” ТОВ “АВТ-Бьюті” грошових коштів, добровільно внесених до ДГФ, зменшило суму прийнятних активів (грошових коштів на банківських рахунках) і, відповідно, призвело до погіршення фінансового стану, що призвело до порушення встановленого законодавством України обов’язкового НПДК і до ризику неможливості забезпечити виконання зобов’язань, що є високим ступенем загрози інтересам

кредиторів (насамперед страхувальників) і чим порушуються їхні права, зокрема щодо забезпечення законних прав страхувальників на відшкодування шкоди в разі настання страхового випадку, за що вони і сплачували страхову премію АТ “СК “АВАНГАРД”.

Ознаки здійснення АТ “СК “АВАНГАРД” ризикової діяльності зафіксовано в довідці про перевірку від 13 березня 2024 року № В/28-0012/19529/ТФП за напрямом “Формування страхових/технічних резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань. Перевірка операцій, що можуть містити ознаки ризикової діяльності” (далі – Довідка), надісланий АТ “СК “АВАНГАРД” із листом від 13 березня 2024 року № 28-0012/19529/ТФП, та у Звіті про інспекційну перевірку АТ “СК “АВАНГАРД”, надісланому АТ “СК “АВАНГАРД” із листом від 01 квітня 2024 року № 28-0012/25148/ТФП (далі – Звіт).

АТ “СК “АВАНГАРД” у листах від 27 березня 2024 року № 764 та від 03 квітня 2024 року № 768 надало Національному банку України пояснення з питань, викладених у Довідці, в яких зазначило, зокрема, що не вбачає здійснення ризикової діяльності, оскільки природа операцій з ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” є звичайною для діяльності страхових компаній, операції зарахування зустрічних вимог не погіршили фінансового стану АТ “СК “АВАНГАРД”, а також з огляду на отриманий звіт про оцінку майна (актуалізований) та з урахуванням доопрацювання згідно із зауваженнями Фонду державного майна України (далі – ФДМУ), викладеними в рецензії від 22 січня 2024 року, станом на 01 жовтня 2023 року, 12 жовтня 2023 року, 01 листопада 2023 року, 10 листопада 2023 року та 01 грудня 2023 року не порушувало обов’язкових фінансових нормативів, повернення коштів до ДГВ не призвело до зменшення прийнятних активів АТ “СК “АВАНГАРД”, а тимчасове зменшення прийнятних активів унаслідок укладення договору купівлі-продажу нерухомого майна компенсується збільшенням ліквідних активів після отримання грошових коштів за продане майно.

На вимогу Національного банку України від 04 квітня 2024 року № 21-0010/26136 АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 11 квітня 2024 року № 771 надало пояснення щодо вжитих заходів для припинення та попередження здійснення ризикової діяльності, виявленої під час планової перевірки та зафіксованої у Звіті, в яких зазначило, зокрема, про припинення співпраці з ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ”, підготовку змін до Положення про Додатковий гарантійний фонд АТ “СК “АВАНГАРД”, затвердженого рішенням наглядової ради (протокол від 30 березня 2020 року № 05/03) (далі – Положення про ДГФ), що унеможливають прийняття головою правління одноосібних рішень щодо вивільнення з балансу коштів сформованого ДГФ, зокрема, але не виключно, з метою запобігання вчиненню правочинів, які мають наслідком істотне зменшення прийнятних активів на балансі, та приведення діяльності АТ “СК “АВАНГАРД” у відповідність до вимог законодавства у сфері ринків небанківських фінансових послуг, а також про те, що немає правових підстав для

відображення станом на 31 грудня 2023 року балансової вартості об'єкта нерухомості за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Березна, вул. Зарічна, буд. 1а за справедливою вартістю, іншою, ніж зазначена у звіті про оцінку майна (актуалізований), з урахуванням доопрацювання згідно з зауваженнями ФДМУ, викладеними в рецензії від 22 січня 2024 року, який є чинним.

АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 29 квітня 2024 року № 775 (далі – Лист № 775) надало Національному банку України пояснення, зокрема, щодо розділу II Звіту “Перевірки операцій, що можуть містити ознаки ризикової діяльності”, в яких, зокрема, зазначило, що твердження про те, що права вимоги до ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” не належать до прийнятних активів на дату здійснення операції, є хибним і необґрунтованим, оскільки таке право вимоги є право вимоги до перестраховика-резидента, за яким такий резидент має право здійснювати діяльність на дату розрахунку (підпункт 3 пункту 5 розділу II Положення № 850).

Такі заперечення не спростовують факту здійснення ризикової діяльності з огляду на таке. Відповідно до статті 12 Закону України “Про страхування”, чинного на час здійснення ризикової діяльності:

перестраховання – це страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов’язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований;

страховик (цедент, перестраховальник), який уклав з перестраховиком договір про перестраховання, залишається відповідальним перед страхувальником у повному обсязі згідно з договором страхування.

Таким чином, права вимоги страховика до перестраховика виникають за укладеними договорами перестраховання ризиків за окремими видами страхування.

Однак АТ “СК “АВАНГАРД”, уклавши з ТОВ “СБ-АВАНГАРД” договір про відступлення прав вимоги від 18 вересня 2023 року б/н, набуло право вимоги до ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ” за договором доручення (агентською угодою) від 29 березня 2023 року № 29/03/23-АГ, укладеним (укладеною) між ТОВ “СБ-АВАНГАРД” (яке не мало і не має статусу страховика) та ТДВ “СК “ПРЕМ’ЄР ГАРАНТ ПРОФІ”, що не належить до прийнятних активів.

АТ “СК “АВАНГАРД” у Листі № 775 повідомило, зокрема, що не вбачає здійснення ризикової діяльності внаслідок використання коштів ДГФ, оскільки повернення цих коштів здійснювалося відповідно до Положення про ДГФ, згідно з яким дозволено здійснювати такі операції, а їх здійснення не призвело до зменшення прийнятних активів до величини, що становить менше 100% обсягу прийнятних активів для дотримання НПДК та НРО.

Таке заперечення не спростовує факту здійснення АТ “СК “АВАНГАРД” ризикової діяльності, оскільки інспекційною групою встановлено, що

систематичні дії АТ “СК “АВАНГАРД” щодо повернення ТОВ “АВТ-Бьюті” грошових коштів, добровільно внесених до ДГФ, зменшили суму прийнятних активів (грошових коштів на банківських рахунках) і спричинили погіршення фінансового стану, що призвело до порушення встановленого законодавством України обов’язкового нормативу – НПДК на початок дня 01 жовтня 2023 року, 12 жовтня 2023 року, 01 листопада 2023 року, 10 листопада 2023 року, 01 грудня 2023 року.

Інспекційною перевіркою встановлено низькі показники рентабельності активів і капіталу АТ “СК “АВАНГАРД”, а також схильність АТ “СК “АВАНГАРД” до здійснення надмірних витрат в умовах дефіциту прийнятних активів для виконання НПДК, що не дало змоги нарощувати капітал: 86,47% (148 749,1 тис. грн) усіх витрат за період інспектування понесені на виплату агентських винагород, основними вигодонабувачами таких витрат були пов’язані особи (65,41%, або 112 531,8 тис. грн, ТОВ “АСК-АВАНГАРД” та ТОВ “СБ-АВАНГАРД”). Зазначене свідчить про надмірні витрати АТ “СК “АВАНГАРД” в умовах дефіциту прийнятних активів для виконання НПДК, які здійснювалися саме для виплат пов’язаним особам.

Національний банк України взяв до уваги, що під час проведення інспекційної перевірки також встановлено, що АТ “СК “АВАНГАРД” купило відповідно до договору купівлі-продажу від 08 червня 2023 року б/н, укладеного з ТОВ “КОМПАНІЯ “АВІАЦІЙНИЙ ПРОСТІР”, нерухоме майно за 25 000,0 тис. грн, а саме такі нежитлові приміщення: адмінбудинок із прибудовами А-1А1а-1 148,7 кв. м, ангар Б-1 378,4 кв. м, піч обжигу цегли з надбудовою В-1В1-1, 1183,2 кв. м, сарай Г-1 1016,4 кв. м, пресова Д-1 451,1 кв. м, розташовані за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський р-н, смт Березна, вул. Зарічна, буд. 1а, загальною площею 3177,8 кв. м (далі – Об’єкт нерухомості в смт Березна), а також понесло витрати на проведення будівельно-ремонтних робіт у сумі 7 254,9 тис. грн.

Станом на звітні дати 01 липня 2023 року та 01 жовтня 2023 року Об’єкт нерухомості в смт Березна обліковувався на балансі АТ “СК “АВАНГАРД” у розмірі 32 769,9 тис. грн та 32 519,9 тис. грн згідно з пунктом 3.2 розділу III Облікової політики ПрАТ “Страхова компанія “АВАНГАРД”, затвердженої головою правління АТ “СК “АВАНГАРД” наказом № 1-2023, в якому визначено, що придбані основні засоби оцінюються за первинною вартістю, яка включає вартість придбання та всі витрати, пов’язані з доставкою і доведенням об’єкта до експлуатації.

Згідно з результатами проведеного Національним банком України розрахунку за допомогою інтерактивного сервісу “Калькулятор оцінювача” ГК “УВЕКОН” визначено середньоринкову вартість Об’єкта нерухомості в смт Березна в розмірі 3 255,0 тис. грн (завищення вартості станом на 01 жовтня 2023 року становить 29 264,9 тис. грн, або 899,08%).

Вартість Об'єкта нерухомості в смт Березна відповідно до Звіту про оцінку майна, складеного 30 липня 2023 року суб'єктом оціночної діяльності ПП "Аверті", становить 38 526,9 тис. грн (далі – Звіт про оцінку № 1).

За результатами рецензування Звіту про оцінку № 1, здійсненого Фондом державного майна України (рецензія від 22 січня 2024 року № 99-24-0016), встановлено, що Звіт про оцінку № 1 класифікується як такий, що не повною мірою відповідає вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і має значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але може використовуватися з метою, визначеною у Звіті № 1, після виправлення недоліків.

З метою приведення оцінки Об'єкта нерухомості в смт Березна у відповідність до вимог нормативно-правових актів з оцінки майна АТ "СК "АВАНГАРД" замовило в суб'єкта оціночної діяльності ПП "АВЕРТІ" нову оцінку. Відповідно до наданого ПП "АВЕРТІ" Звіту про оцінку майна щодо об'єктів нерухомого майна – нежитлових будівель та споруд, що розташовані за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський (попередня назва Менський) р-н, смт Березна, вул. Зарічна, 1а, від 23 квітня 2024 року вартість Об'єкта нерухомості в смт Березна становить 39 924,3 тис. грн.

Під час інспекційної перевірки АТ "СК "АВАНГАРД" після отримання запиту керівника інспекційної групи від 05 березня 2024 року про необхідність оглянути Об'єкт нерухомості в смт Березна надало лист від 06 березня 2024 року № 736, в якому повідомило про укладення договору купівлі-продажу від 06 березня 2024 року б/н щодо Об'єкта нерухомості в смт Березна та поінформувало, що не є власником зазначеного об'єкта нерухомості і не може забезпечити доступ до будівель та споруд, розташованих за адресою: Чернігівська обл., смт Березна, вул. Зарічна, 1а.

АТ "СК "АВАНГАРД" 06 березня 2024 року уклало з ТОВ "ІНЖИНІРИНГ-АСТ" (до 19 лютого 2024 року власником 100% статутного капіталу було АТ "СК "АВАНГАРД") договір про продаж Об'єкта нерухомості в смт Березна за ціною 20 000,0 тис. грн без фактичного отримання грошових коштів (із відстрочкою оплати до 29 березня 2024 року). Оціночна вартість Об'єкта нерухомості в смт Березна на момент продажу визначена ТОВ "КОНСАЛТИНГ-ЕКСПРЕС" у розмірі 20 000,0 тис. грн. Об'єкт нерухомості в смт Березна передано ТОВ "ІНЖИНІРИНГ-АСТ" у день його нотаріального посвідчення (06 березня 2024 року).

Укладення договору про продаж Об'єкта нерухомості в смт Березна на таких умовах свідчить про економічну недоцільність для АТ "СК "АВАНГАРД" такої операції, її непрозорість та здійснення на умовах, що відрізняються від ринкових.

Сумнівним фактом щодо прозорості та неупередженості здійсненої оцінки Об'єкта нерухомості в смт Березна є велика розбіжність (19 924,3 тис. грн, або 50,09%) його оціночної вартості між двома оцінками, проведеними протягом незначного проміжку часу (39 924,3 тис. грн станом на 01 грудня 2023 року та 20 000 тис. грн станом на 05 березня 2024 року), що призведе до викривлення

даних в обліку щодо справедливої вартості зазначеної нерухомості в періоді перевірки.

Отже, факт укладення з ТОВ “ІНЖИНІРИНГ-АСТ” 06 березня 2024 року договору купівлі-продажу основного прийняттого активу – нерухомості за адресою: Чернігівська обл., смт Березна, вул. Зарічна, 1а – без фактичного отримання грошових коштів у сумі 20 000,0 тис. грн (оплата до 29 березня 2024 року) призводить до суттєвого зменшення розміру прийнятних активів (станом на 01 січня 2024 року сума прийнятних активів становила 101 519,1 тис. грн, а після реалізації майна потенційно зменшилася до 61 594,8 тис. грн) та збитковості.

Також слід звернути увагу, що АТ “СК “АВАНГАРД” не змогло достовірно оцінити власний фінансовий стан на кінець дня 06 березня 2024 року після кардинальної зміни структури активів у зв’язку з укладенням договору про продаж Об’єкта нерухомості в смт Березна. Так, на пункт 7 запиту керівника інспекційної групи від 07 березня 2024 року № 19 АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 11 березня 2024 року № 743 повідомило інспекційну групу про неможливість надати баланс (звіт про фінансовий стан) станом на кінець дня 06 березня 2024 року у зв’язку з тим, що актуарій ще не сформував резерви відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності 17 “Страхові контракти”, а тому немає змоги надати об’єктивні дані про показник FR001595 “Довгострокові зобов’язання та забезпечення” та сформувані розділ II балансу, а отже, і весь баланс.

На вимогу Національного банку України від 03 квітня 2024 року № 21-0010/26136 (далі – Вимога) АТ “СК “АВАНГАРД” надало в листі від 11 квітня 2024 року № 771 (далі – Лист) інформацію та документи, відповідно до яких Національний банк України встановив, що у зв’язку з невиконанням умов договору купівлі-продажу Об’єкта нерухомості в смт Березна 29 березня 2024 року був укладений договір про розірвання договору купівлі-продажу об’єкта нерухомого майна між АТ “СК “АВАНГАРД” та ТОВ “ІНЖИНІРИНГ-АСТ”. Об’єкт нерухомості в смт Березна станом на 31 березня 2024 року міститься на балансі АТ “СК “АВАНГАРД”.

Ураховуючи вищевикладене, укладення договору купівлі-продажу Об’єкта нерухомості в смт Березна вчинено за ціною, що є вдвічі меншою, ніж наявна оцінка АТ “СК “АВАНГАРД”, без фактичного отримання грошових коштів у сумі 20 000,0 тис. грн, що призводить до суттєвого зменшення розміру прийнятних активів. АТ “СК “АВАНГАРД” не змогло достовірно оцінити власний фінансовий стан на кінець дня 06 березня 2024 року після укладення договору про продаж Об’єкта нерухомості в смт Березна.

На вимогу Національного банку України від 13 травня 2024 року № 21-0010/36861 АТ “СК “АВАНГАРД” надало в листі від 29 травня 2024 року № 782 звіт про оцінку майна [нежитлових будівель та споруд, що розташовані за адресою: Чернігівська обл., Чернігівський (попередня назва Менський) р-н, смт Березна, вул. Зарічна, 1а] станом на 01 квітня 2024 року,

згідно з яким вартість зазначеного об'єкта визначена в розмірі 5 016,3 тис. грн без ПДВ та 6 019,5 тис. грн із ПДВ.

На вимогу Національного банку України від 24 квітня 2024 року № 21-0010/32051 АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 07 червня 2024 року № 785 надало інформацію про наявність станом на 01 квітня 2024 року зобов'язань за договорами страхування, перестраховування, співстраховування у сумі 21 544,0 тис. грн.

Згодом АТ “СК “АВАНГАРД” у листі від 27 червня 2024 року № 787 надало Національному банку України інформацію про те, що в нього немає зобов'язань за договорами страхування, перестраховування, співстраховування, зокрема подало звітну форму “Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення”, згідно з якою показник “Технічні резерви” (код IRB30002) станом на 11 червня 2024 року дорівнює нулю, показник “Кредиторська заборгованість за операціями страхування та перестраховування” (код IRB30007) станом на 11 червня 2024 року дорівнює нулю.

Також АТ “СК “АВАНГАРД” надало висновок незалежного актуарія про достатність сформованих технічних резервів для виконання страхового портфеля АТ “СК “АВАНГАРД” станом на 20 червня 2024 року, згідно з яким резерв премій, сформований АТ “СК “АВАНГАРД”, становить 0,0 тис. грн, актуарна оцінка майбутніх витрат за діючими договорами станом на 20 червня 2024 року становить 0,0 тис. грн та не перевищує розміру резерву, сформованого АТ “СК “АВАНГАРД”, сума резервів збитків, сформована АТ “СК “АВАНГАРД”, дорівнює 0,0 тис. грн, актуарна оцінка суми збитків, що виникли, але не сплачені станом на 20 червня 2024 року, – 0,0 тис. грн та дорівнює сумі резервів збитків, сформованих АТ “СК “АВАНГАРД”.

Відповідно до вимог пункту 7 розділу II Положення про порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 23 грудня 2023 року № 178 (зі змінами) (далі – Положення № 178), Національний банк України під час встановлення факту відсутності або наявності в страховика зобов'язань за договорами страхування (перестраховування, співстраховування) враховує, зокрема, іншу інформацію, отриману Національним банком України в межах повноважень щодо здійснення державного регулювання та нагляду за діяльністю з надання фінансових послуг.

Національний банк України встановлює факт відсутності в страховика зобов'язань за договорами страхування (перестраховування, співстраховування), якщо в Національного банку України немає інформації, достатньої для підтвердження наявності в страховика зобов'язань за договорами страхування (перестраховування, співстраховування).

Зазначені вище обставини підтверджують факт відсутності зобов'язань в АТ “СК “АВАНГАРД” за договорами страхування (перестраховування, співстраховування).

Відповідно до пункту 18 розділу VII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” надавачі фінансових послуг, які до дня введення в дію Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії” порушили вимоги законодавства про регулювання діяльності з надання фінансових послуг, несуть відповідальність, передбачену законодавством України, що діяло на день вчинення таких порушень. Рішення про застосування до таких осіб заходів впливу приймається Національним банком України в порядку, визначеному законодавством, що діяло на день прийняття відповідного рішення.

Національний банк України відповідно до пункту 8 частини першої статті 38¹ Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, чинного на час здійснення ризикової діяльності, мав право прийняти рішення про анулювання ліцензії в разі виявлення факту (фактів) здійснення надавачем фінансових послуг ризикової діяльності, ознаки якої зазначені в пункті 6 розділу II Положення № 247. Аналогічна підстава для прийняття рішення про анулювання ліцензії страховика визначена в пункті 5 частини другої статті 123 Закону України “Про страхування”.

Прийняття рішення про застосування заходу впливу у вигляді анулювання ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг обґрунтовано таким.

Недостатність контролю відповідальних осіб АТ “СК “АВАНГАРД” за виконанням обов’язкових нормативів призвела до неодноразового недотримання НПДК, що спричинено неможливістю накопичення прийнятних активів з метою виконання обов’язкових нормативів, нестачі (дефіциту) необхідного обсягу прийнятних активів для поглинання збитків, що виникатимуть надалі.

Подальше провадження АТ “СК “АВАНГАРД” діяльності з надання фінансових послуг у сфері страхування загрожує інтересам кредиторів та споживачів АТ “СК “АВАНГАРД” і вже призвело до системного порушення НПДК, здійснення надмірних витрат для придбання неприйнятних активів за рахунок прийнятних активів.

Причини, що призвели до виникнення ознак ризикової діяльності, виявлених під час планової інспекційної перевірки, полягають у тому, що неналежно організована адекватна, комплексна та ефективна система корпоративного управління, внутрішнього контролю та управління ризиками [що призвело до відчуження прийнятних активів без отримання прийнятних активів (грошових коштів) і вплинуло на фінансовий стан АТ “СК “АВАНГАРД”], не було вжито заходів для попередження вчинення порушень та здійснення ризикової діяльності. Наслідки порушень призвели до дефіциту прийнятних активів для дотримання НПДК, становлять високий ступінь загрози інтересам страхувальників та інших кредиторів АТ “СК “АВАНГАРД” унаслідок здійснення ризикової діяльності, ознаки якої виявлені під час планової інспекційної перевірки.

Навіть в умовах скорочення страхових зобов'язань результати порівняння прийняттого регулятивного капіталу для виконання вимог щодо мінімального капіталу з мінімальним капіталом (48 000,0 тис. грн) становлять 16,00%, тобто дефіцит 40 404,0 тис. грн.

Рішення про застосування заходу впливу у вигляді анулювання ліцензій на провадження діяльності з надання фінансових послуг також дасть змогу уникнути настання негативних наслідків для клієнтів АТ “СК “АВАНГАРД” та має на меті мінімізувати ризики для страхувальників.

Керуючись пунктом 18 розділу VII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, пунктом 8 частини першої статті 38¹ Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, статтями 15, 55¹ Закону України “Про Національний банк України”, статтею 66 Закону України “Про страхування”, пунктами 14, 15 постанови Правління Національного банку України від 19 березня 2024 року № 34 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”, пунктом 484 глави 65 розділу XI Положення про застосування Національним банком України коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25 грудня 2023 року № 183 (зі змінами), пунктом 7 розділу II Положення № 178, Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Встановити факт здійснення ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” ризикової діяльності, що загрожує інтересам страхувальників та/або інших кредиторів за ознаками:

порушень обов'язкового нормативу, а саме НПДК, визначеного Положенням № 850, у межах одного звітного періоду (2023 рік), на початок і кінець якого НПДК виконувався;

надмірності витрат, що призвело до погіршення фінансового стану та порушення встановленого законодавством України обов'язкового нормативу (НПДК);

придбання активів, що не належать до прийнятних активів, що призвело до зменшення розміру прийнятних активів, які включаються до НПДК, до розміру, що є меншим, ніж нормативний обсяг активів відповідно до Положення № 850.

2. Анулювати ПРИВАТНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” (код за ЄДРПОУ 33152560, місцезнаходження: Україна, 85113, Донецька обл., Краматорський р-н, місто Костянтинівка, вул. Європейська, будинок 20, приміщення 18) ліцензію на здійснення діяльності із страхування.

3. Департаменту ліцензування (Дар'я Софіна) у день набрання чинності цим рішенням забезпечити внесення до Державного реєстру фінансових установ змін щодо анулювання ПРИВАТНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” ліцензії на здійснення діяльності із страхування та виключення ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” з Державного реєстру фінансових установ.

4. Встановити факт відсутності в ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” зобов'язань за договорами страхування (перестраховування, співстраховування).

5. Департаменту інспектування (Андрій Казак) не пізніше дня, наступного за днем прийняття цього рішення:

оприлюднити повний текст цього рішення з обґрунтуванням його прийняття на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України з дотриманням вимог Закону України “Про захист персональних даних” та надіслати це рішення ПРИВАТНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД”;

надати для опублікування в газеті “Голос України” або “Урядовий кур'єр” інформацію про оприлюднення повного тексту цього рішення.

6. Юридичному департаменту (Олександр Зима) протягом одного місяця з дня прийняття цього рішення забезпечити подання до господарського суду позову про ліквідацію ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “АВАНГАРД” відповідно до пункту 3 частини першої статті 110 Цивільного кодексу України.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на директора Департаменту інспектування Андрія Казака, директора Департаменту ліцензування Дар'ю Софіну, директора Юридичного департаменту Олександра Зиму.

8. Рішення набирає чинності з 18 липня 2024 року та може бути оскаржене протягом шести місяців із дня його отримання до окружного адміністративного суду в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України. Відповідно до частини другої статті 74 Закону України “Про Національний банк України” оскарження цього рішення не зупиняє його виконання.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 28